

Ewaluacja pracy szkoły w zakresie zjawiska cyberprzemocy w roku szkolnym 2015/2016

Przedmiotem zespołu ds. ewaluacji prowadzonego przez Elżbietę Antosik i Małgorzatę Andrzejczak były działania szkoły związane ze wzmocnieniem bezpieczeństwa uczniów w obszarze bezpiecznego korzystania z cyberprzestrzeni. Celem ewaluacji jest poprawa funkcjonowania szkoły w zakresie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa uczniów w obszarze bezpiecznego korzystania z cyberprzestrzeni.

Poprzez podjęte działania poszukiwano odpowiedzi na pytania, czy uczniowie czują się bezpiecznie, czy wiedzą jak reagować w razie zagrożeń powodowanych agresją elektroniczną, do kogo zwrócić się o pomoc w razie niebezpieczeństwa. W listopadzie 2015 r. przygotowana została akcja informacyjna. Wykorzystano materiały i publikacje zamieszczone na stronie Fundacji Dzieci Niczyje. Przedstawione materiały informacyjne na temat cyberprzemocy udostępnione na tablicy dla rodziców oraz nauczycieli. Założony został folder z materiałami dla nauczycieli w komputerze w pokoju nauczycielskim, nauczyciele zajęć komputerowych w klasach I-VI przeprowadzili w listopadzie i grudniu cykl zajęć z uczniami oraz przeprowadzili w styczniu ankietę wśród uczniów klas III, IV, V i VI, natomiast w klasie I i II rozpoznano temat cyberprzemocy poprzez rozmowę z uczniami ukierunkowaną na wskazania zawarte w pytaniach ankiety.

Wyniki Ankiety dla uczniów z zakresu bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni

(W badaniu uczestniczyło 11 uczniów klasy III i 52 uczniów klas IV ,V,VI roku szkolnego 2015/2016)

Pytanie	Nie dotychczas	Nie zdarzył o się nigdy w życiu	Nie zdarzył o się w ostatnim roku, ale wcześniej tak	W ciągu ostatniego roku			
				Raz lub kilka razy w roku	Raz lub kilka razy w miesiącu	Raz lub kilka razy w tygodniu	Raz lub kilka razy dziennie
1. Ktoś wysłał mi SMS, który mi dokuczył/sprawił przykrość/ wystraszył.	7/3	41/6	3	1/1			
2. Ktoś wysyłał mi wiadomości przez komunikator (np. gadu-gadu), które mnie obraziły/ośmieszyły.	15/10	29/1	6	1	1		
3. Ktoś wyzywał mnie, kiedy rozmawiałem/am na czacie.	13/7	30/3	4	5			/1
4. Ktoś komentował moje wypowiedzi na forum internetowym w taki sposób, że sprawił mi przykrość/ wystraszył mnie.	17/10	27/1	6	2			
5. Ktoś komentował mój profil w portalu typu nasza-	18/8	29/3	4	1			

klasa.pl,facebook tak, że zrobiło mi się nieprzyjemnie.							
6. Ktoś obrażał/wyzywał mnie, kiedy uczestniczyłem w grach online.	11/2	32/3	4	2/5	/1		3
7. Ktoś wysyłał mi wbrew mojej woli materiały/linki do materiałów z nieprzyjemnymi treściami.	14/9	33/1	3/1	1	1		
8. Ktoś wysłał mi materiał zawierający wirus komputerowy.	14/9	35/2		3			
9.Ktoś wykluczył mnie z grona swoich znajomych/nie dopuścił mnie do grona znajomych w Internecie tak, że zrobiło mi się nieprzyjemnie.	15/9	24/1	8/2	4	1		
10. Ktoś rozesłał korzystając bez zgody z mojego telefonu/konta pocztowego/komunikatora nieprzyjemne informacje do innych osób.	15/1 1	34	1	2			
11. Ktoś umieścił w Internecie/rozesłał innym osobom moje zdjęcie zrobione w nieprzyjemnej sytuacji.	15/6	36	1/5				
12. Ktoś okłamał mnie przez Internet/telefon tak, że sprawił mi	16/7	28/3	3/1	3	2		

przykrość/ośmieszył.							
13. Ktoś ujawnił w Internecie moje prywatne rozmowy/zdjęcia wbrew mojej woli.	13/1 0	32/1	3	3			1
14. Ktoś dostał się do mojej poczty internetowej/komunikatora i ujawnił moje tajemnice.	15/8	36/1	/2	1			
15. Ktoś wysyłał mi ośmieszającą/obrażającą wiadomość przez e-mail.	16/8	33/3	1	2			
16. Ktoś sprowokował mnie do dziwnego zachowania, a potem umieścił w Internecie/rozesłał znajomym film lub zdjęcia na których byłem/am.	14/1 0	34/1		2		2	
17. Ktoś założył fałszywe ośmieszające mnie konto na portalu typu nasza-klasa.pl, facebook lub podobnym	17/1 0	34/1	1				
18. Ktoś wykonał montaż/przetworzył i umieścił w Internecie/rozesłał znajomym film/zdjęcie przedstawiające mnie w sposób nieprzyjemny	18/8	34/3					

Pytanie	Nie	Nie	Nie	W ciągu ostatniego roku
---------	-----	-----	-----	-------------------------

	dotyczy	zdarzył o się nigdy w życiu	zdarzył o się w ostatnim roku, ale wcześniej tak	Raz lub kilka razy w roku	Raz lub kilka razy w miesiącu	Raz lub kilka razy w tygodniu	Raz lub kilka razy dziennie
1. Wysłałem/łam SMS, który mógł dokuczyć/ sprawić przykrość/ innym.	11	40	1				
2. Wysłałem/łam wiadomość przez komunikator (np. gadu-gadu), które mogły obrazić/ ośmieszyć.	12	36	2	1	1		
3. Wyzwałem/łam, kolegę kiedy rozmawiałem/am na czacie.	14	32	4		2		
4. Komentowałem wypowiedzi na forum internetowym w taki sposób, że mogło to sprawić innym przykrość.	15	36	1				
5. Komentowałem/łam profile w portalu typu nasza-klasa.pl; facebook, tak, że mogło się zrobić innym nieprzyjemnie.	19	32		1			
6. Obrażałem/wyzywałem/łam innych, kiedy uczestniczyłem w grach online.	13	34		1			4
7. Wysyłałem/łam wbrew woli	18	34					

innych materiały/linki do materiałów z nieprzyjemnymi treściami.							
8. Wysłałem/łam innym materiały zawierające wirusy komputerowe.	19	32				1	
9. Wykluczyłem/łam z grona swoich znajomych/nie dopuściłem do grona znajomych w Internecie tak, że mogło się zrobić komuś nieprzyjemnie.	12	34	5	1			
10. Rozesłałem/łam korzystając bez zgody z kolegi z telefonu/konta pocztowego/komunikatora nieprzyjemne informacje do innych osób.	16	36					
11. Umieściłem/łam w Internecie/rozesłałem innym osobom zdjęcie zrobione koledze/koleżance w nieprzyjemnej sytuacji.	16	35	1				
12. Okłamałem/łam przez Internet/telefon tak, że sprawiłem innym przykrość/ośmieszyłem.	15	32	3	2			
13. Ujawniłem/łam w Internecie prywatne rozmowy/zdjęcia wbrew woli kolegi/koleżanki.	14	37		1			
14. Dostałem się do poczty	17	34		1			

internetowej/komunikatora kolegi/koleżanki i ujawniłem ich tajemnice.							
15. Wysyłałem/ła koledze/koleżance ośmieszającą/obrażającą wiadomość przez e-mail.	14	36	2				
16. Sprowokowałem/łam kolegę/koleżankę do dziwnego zachowania, a potem umieściłem/łam w Internecie/rozesłałem/łam znajomym film lub zdjęcia.	16	35	1				
17. Założyłem/łam fałszywe ośmieszające mnie konto na portalu typu nasza-klasa.pl; facebook lub podobnym	20	32					
18. Wykonałem/łam montaż/przetworzyłem i umieścił w Internecie/rozesłałem/łam znajomym film/zdjęcie przedstawiające w sposób nieprzyjemny kolegę/koleżankę	17	34	1				

21. Kogo poinformowałeś o tych przykrych zdarzeniach?

x wychowawcę

x innego nauczyciela

pedagoga

dyrektora

x innych, kogo: rodziców, mamę , starszego brata.....

nikogo

jeśli nie poinformowałeś nikogo, dlaczego

2 uczniów z klasy III podawało informacje o udziale w grach on-line, w których byli obrażani, ale nie powiadomili rodziców z obawy przed wykluczeniem ich z możliwości dalszych gier.

jeśli poinformowałeś o zdarzeniu, napisz, jak zachowała się ta osoba

Obrażała gracza – 2 odpowiedzi

22. Jak reagowały osoby będące świadkiem tych trudnych sytuacji?

udawali, że nie widzą,

x śmiali się,

x upominali sprawcę,

szli po pomoc do nauczyciela, dyrektora lub kogoś dorosłego,

23. Co Twoim zdaniem można by zrobić, żeby w szkole było bezpieczniej?

Uczniowie podawali propozycje związane z natychmiastowym powiadaniem osoby dorosłej, nauczyciela o przejawach cyberprzemocy wobec nich, zwracali uwagę na właściwości zabezpieczeń w formie haseł, zaprzestaniu gry, wylogowaniu się.

Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w szkole jest ważnym elementem organizacji pracy. Zjawisko cyberprzemocy jest jednym ze współczesnych zagrożeń w szkole. Ujawnienie zjawiska cyberprzemocy wymaga podjęcia w szkole konkretnych działań interwencyjnych. Głównym celem działań profilaktycznych szkoły w zakresie przeciwdziałania cyberprzemocy jest ograniczenie lub całkowite wyeliminowanie zachowań agresywno-przemocowych, realizowanych przy użyciu technologii komunikacyjnych w szkole i poza nią, a także zapobieganie powstawaniu tego rodzaju problemów. Podstawowym warunkiem powodzenia jest stworzenie takiego środowiska szkolnego, które charakteryzuje się życzliwym nastawieniem i zainteresowaniem ze strony dorosłych. Dobre relacje nauczyciel-uczeń są ważnym środkiem prewencyjnym. Skuteczne zapobieganie działaniom przemocowym jest możliwe tylko wtedy, gdy w szkole funkcjonuje czytelny system norm współżycia społecznego i jasny system konsekwencji w przypadku złamania zasad. Podjęte w szkole działania miały na celu ograniczenie zjawiska cyberprzemocy poprzez dostarczanie uczniom wiedzy i umiejętności posługiwania się technologią komunikacyjną. Uświadamianie całej społeczności szkolnej (uczniom, rodzicom, nauczycielom) zagrożeń płynących z użytkowania Internetu i telefonii komórkowej, a jednocześnie uczenie zasad odpowiedzialnego i bezpiecznego korzystania z tych technologii co jest ważnym czynnikiem w zapobieganiu cyberprzemocy. Uczniowie muszą wiedzieć, jak korzystać z mediów, aby nie stały się one narzędziem agresji i przemocy rówieśniczej oraz jakie mogą być konsekwencje ryzykownych działań w sieci. Rolą szkoły edukacja uczniów także w tym obszarze, co znajduje odzwierciedlenie w nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Wnioski :

Po analizie wprowadzonych działań (akcja informacyjna, zajęcia z tematyką cyberprzemocy, ankiety) nasunęły się następujące wnioski

- uczniowie w 92% czują się bezpiecznie w szkole,
- największej zagrożeń wynika z uczestnictwa w grach online realizowanych w domu , osoby obrażane często również obrażały słownie innych uczestników gier (uczniowie klas IV-VI).
- wielu uczniów korzystających z Facebook robi to za zgodą rodziców, mimo braku zgodności z prawem.
- w szkole prowadzi się edukacje uczniów w zakresie bezpiecznego korzystania z cyberprzestrzeni; uczniowie wiedzą kogo i dlaczego należy powiadomić o przykrych zdarzeniach związanych z cyberprzemocą,
- należy wprowadzać działania profilaktyczne w szkole, uświadamiające całej społeczności szkolnej (uczniom, rodzicom, nauczycielom) zasady korzystania i zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych, opracować procedurę reagowania w szkole na zjawisko cyberprzemocy, podejmować interwencję w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy.
- większą uwagę muszą zwrócić rodzice na to jakie portale odwiedzają ich dzieci , na zebraniach z rodzicami należy zaprezentować film Fundacji Dzieci Niczyje oraz prezentację bezpieczny-internet,
(Link do filmu <http://edukacja.fdn.pl/d43be140-c643-4589-b07f-c086b5710202/Extras/naduzywanie.mp4> .)